

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 212

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 februari 2009

Hierbij stuur ik u toe het aan uw Kamer toegezegde onderzoek naar ongewenste roaming in de grensstreken, opgesteld door het Agentschap Telecom.¹

Naar aanleiding van een motie van uw Kamer d.d. 16 januari 2008², waarin de regering wordt verzocht alle maatregelen te nemen, dan wel te bevorderen, die kunnen leiden tot een spoedige proef met grensoverschrijdend bellen tegen nationaal tarief in de gehele Benelux, is door de indieners van de motie geconstateerd dat consumenten in grensgebieden vaak ongewenst en ongemerkt geconfronteerd worden met hoge beltarieven. Nadien heb ik toegezegd bij brieven van 12 november 2008³ en 19 december 2008⁴ uw Kamer te informeren over onbedoeld roamen in de grensstreek. Tijdens het mondelinge vragenuur d.d. 20 januari 2009 heeft de minister van Economische Zaken uw Kamer laten weten dat een rapportage van het onderzoek op korte termijn wordt toegezonden.

Hieronder schets ik eerst de technische achtergrond van ongewenst roamen. Vervolgens ga ik in op de uitkomsten van het onderzoek door het Agentschap Telecom en informeer ik u over maatregelen die door mobiele providers inmiddels genomen zijn.

Roaming is van oorsprong bedoeld om in het buitenland gebruik te kunnen maken van buitenlandse mobiele telefoonnetwerken. Het is van belang om te realiseren dat radiosignalen geen grenzen kennen. Het is technisch onmogelijk het bereik van een Nederlands netwerk precies op de grens te laten eindigen en het bereik van een Belgisch of Duits netwerk precies op de grens te laten beginnen. Ongewenst roamen kan dus vanuit de structuur van de netwerkopbouw niet volledig worden voorkomen. Het ongewenst roamen is wel te voorkomen door het gedrag van de gebruiker van een mobiele telefoon. Door de automatische netwerkselectie op het toestel uit te zetten en het toestel in te stellen op de eigen nationale provider kan het ongewenste roamen worden voorkomen. Dit

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² Motie van de leden Hessels en Van Dam, Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 30 661, nr. 18.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 21 501-33, nr. 196.

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 21 501-33, nr. 203.

heeft als nadeel dat de gebruiker in het buitenland zijn toestel weer handmatig anders in moet stellen.

Het onderzoek van het Agentschap Telecom heeft zich gericht op het vraagstuk van het ongewenst roamen in de grensstreek van Limburg, waar de problematiek zich concentreert. Het onderzoek is uitgevoerd op 30 meetpunten op of aan de grens van Limburg met België en Duitsland. Dit zijn de punten waar de kans op ongewenst roamen het grootst is. Tevens heeft het agentschap de veldsterkte gemeten op zeven meetpunten op 15 km van de grens met België of Duitsland. Om de metingen te kunnen verrichten, heeft Agentschap Telecom gebruik gemaakt van informatie die zij heeft opgevraagd bij de drie Nederlandse telecomproviders met een netwerk in de grensstreek c.q. Limburg. Het onderzoek van Agentschap Telecom heeft zich geconcentreerd op de kans dat een Nederlandse abonnee wordt verbonden met een buitenlandse provider, op het moment dat een mobiele telefoon op of in de onmiddellijke nabijheid van de grens wordt aangeschakeld.

Wat betreft de metingen op 15 kilometer van de grens blijkt uit het onderzoek dat de radiosignalen van de drie Nederlandse operators dusdanig sterk zijn (in relatie tot hun buitenlandse collega's) dat de kans op roaming daar praktisch nihil is.

Wat betreft de metingen op de grens blijkt dat de kans op roaming (dat wil zeggen bij aanschakelen verbonden worden met een buitenlandse provider) per onderzochte provider verschilt. Uit statisch onderzoek van het Agentschap Telecom is gebleken dat de maximale kans¹ op roamen voor gebruikers afhankelijk is van de keuze van provider, zijnde maximaal 9%, 14% of 24%. In de praktijk zal het gebruik van een mobiele telefoon met UMTS-faciliteit leiden tot roamingresultaten gelijk aan die van GSM-netwerken, omdat de gebruiker altijd eerst zal worden doorgeschakeld naar het GSM-netwerk van zijn operator. Dit betekent dat de resultaten voor GSM bepalend zijn voor het optreden van roaming. Laatstgenoemde percentages zullen dalen wanneer de afstand vanaf de grens toeneemt.

Uit het onderzoek van het Agentschap Telecom blijkt niet dat operators in België of Duitsland hun netwerk zodanig hebben ingesteld dat Nederlandse gebruikers een grote kans hebben om naar een buitenlands netwerk te worden geroamd.

Er wordt derhalve gehandeld in overeenstemming met de internationale afspraken en ik zie op grond van dit onderzoek geen aanleiding deze afspraken ter discussie te stellen.

Een alternatief voor een technische benadering van het probleem zou een regeling van de tarieven in het betrokken grensgebied kunnen zijn. De motie verzoekt om een spoedige proef met grensoverschrijdend bellen tegen nationaal tarief in de gehele Benelux.

Ik heb uw Kamer in een algemeen overleg d.d. 5 juni 2008² reeds laten weten dat de mobiele operators niet enthousiast zijn over het idee van een Beneluxtarif. Naar een dergelijke voorziening is, volgens zeggen van de mobiele operators, nagenoeg geen vraag. Zij hebben laten weten dat de klachten over het onbedoeld roamen beperkt zijn.

Dit neemt echter niet weg dat het bezwaarlijk is dat consumenten als gevolg van ongewild roamen ongemerkt worden geconfronteerd met hogere mobiele belkosten.

Inmiddels hebben navolgende in Nederland actieve mobiele operators, mede op mijn aandringen, maatregelen genomen om de negatieve (finan-

¹ Binnen de gegeven betrouwbaarheid zoals vermeld is in het rapport.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 21 501-33, nr. 172.

ciële) gevolgen van het ongewenste roamen voor de consument te beperken. Vodafone verstrekt op haar website informatie die de consument informeert hoe onbedoeld roamen kan worden voorkomen. Vodafone heeft bovendien laten weten binnenkort met een grensabonnement te zullen komen.

KPN heeft inmiddels een buurlandbundel geïntroduceerd. De KPN-consument kan tegen betaling van een maandelijks bedrag van vijf Euro zowel in Nederland als in België en Duitsland mobiel bellen tegen hetzelfde buitenbundel tarief.¹ In dat geval is geen sprake meer van een buitenlandtarief.

Met deze inspanningen is naar mijn idee binnen het haalbare uitvoering gegeven aan het verzoek van uw Kamer.

De staatssecretaris van Economische Zaken,
F. Heemskerk

¹ Daarmee kost mobiel bellen € 0,25 per minuut zowel in Nederland als via een Duits of Belgisch mobiel netwerk.